

PRIPREMILA: Anđela Bogdan

FOTOGRAFIJE: Marin Šperanda

9. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA

SVEČANO OTVORENJE I POČETAK RADA

Uloga izvrsnosti ključna je u prevladavanju izazova!

Sabor hrvatskih graditelja postao je etablirano mjesto za razmjenu znanstvenih i stručnih informacija, koje ima važnu ulogu u unapređenju građevinske industrije u Hrvatskoj. Fokusira se na stručne aspekte, ali i na širi raspon tema koje obuhvaćaju ekonomiju, politiku, održivost i druge relevantne teme.

Uvodne napomene

Sabor hrvatskih graditelja postao je etablirano mjesto za razmjenu znanstvenih i stručnih informacija, koje ima važnu ulogu u unapređenju građevinske industrije u Hrvatskoj. Fokusira se na stručne aspekte, ali i na širi raspon tema koje obuhvaćaju ekonomiju, politiku, održivost i druge relevantne teme. Sudjelovanje brojnih stručnjaka iz poslovnog i akademskog sektora rezultira sinergijom ideja koje potom vode k novim tehnološkim ili inovativnim inženjerskim rješenjima. Inauguriran je 1993. s fokusom na graditeljstvo u strategiji obnove i razvoja Republike Hrvatske. Nakon tri godine ponovno u Cavtatu, mjestu koje je godinama bilo domaćin, raspravljalo se o graditeljstvu u obnovi i razvoju zemlje. Sabor je pratio razvoj države kroz godine, a težište je bilo na ulozi graditelja u njezinu razvoju. Teme su se mijenjale od rasprava o ulozi graditelja u razvoju države 2000. do istaknute uloge graditelja u razvojnim projektima Republike Hrvatske 2004. Peti Sabor 2008. bavio se izazovima europskih integracija u hrvatskome graditeljstvu. Glavna tema Sabora 2012. bila je uloga graditeljstva u poticanju razvoja. Sedmi Sabor bio je posvećen povezanosti između EU-ov i hrvatskoga graditeljstva. U posljednje vrijeme postavlja se pita-

nje o trenutačnome stanju hrvatskoga graditeljstva koje je nekada bilo ključno u velikim projektima i idejama. Odgovor na to pitanje izaziva različite reak-

cije. Kako bi se suočili s tim pitanjima i drugim aktualnostima, organiziran je 8. Sabor hrvatskih graditelja na temu *Graditeljstvo i klimatske promjene*. To je izdanje Sabora trebalo biti održano 2020., ali je odgođeno za 2021. zbog pandemije i potresa. S tradicijom održavanja toga važnog događanja svake četiri godine, deveti Sabor hrvatskih graditelja održan je od 21. do 24. travnja 2024. u hotelu *Croatia* u Cavtatu, okupivši oko 450 hrvatskih graditelja.

Sudionici na otvaranju 9. Sabora hrvatskih graditelja

9. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA

Geslo Sabora hrvatskih graditelja 2024. bilo je *Hrvatska graditeljska izvrsnost*. U turbulentnim vremenima važno je istaknuti ulogu izvrsnosti koja je ključna za prevladavanje izazova. U graditeljstvu, kao vitalnoj grani društva, izvrsnost se očituje kroz inovativne projekte koji oblikuju našu svakodnevnicu i potiču ekonomski napredak. Bez obzira na nepredviđene situacije poput prirodnih katastrofa ili ratova, inženjeri građevinarstva pokazuju hrabrost i stručnost u zaštiti i obnovi infrastrukture. Postizanje izvrsnosti zahtijeva stalnu predanost i suradnju svih uključenih strana, uz investitore koji prepoznaju važnost ulaganja u izazovne, dugoročne projekte. Izvrsnost je put prema naprijed, pomno vođen upornošću i željom za postizanjem najboljeg rezultata.

Svečano otvorenje skupa i pozdravni govori

Svečano otvorenje 9. Sabora hrvatskih graditelja u organizaciji Hrvatskog saveza građevinskih inženjera (HSGI) održano je 22. travnja 2024. u kongresnoj dvorani

ni *Ragusa*, u hotelu *Croatia* u Cavtatu. Na početku je, kao i svaki put dosad, intonirana državna himna "Lijepa naša domovino", a potom je Vicko Dragojević, voditelj programa, poželio dobrodošlicu svim visokim uzvanicima i sudionicima skupa te podsjetio sve prisutne na važnost Sabora hrvatskih graditelja, koji se od 1993. održava svake četiri godine.

Prije početka radnog dijela skupa prigodnim riječima prisutnima se obratila **Mirna Amadori**, predsjednica Hrvatskog saveza građevinskih inženjera.

Tijekom svojega pozdravnog govora Mirna Amadori prikazala je prisutnima bogatu povijest Saveza, istaknuvši njegovu važnost kao jedne od najvažnijih stručnih udruga građevinskih stručnjaka u Republici Hrvatskoj. Istaknula je kako je HSGI odigrao ključnu ulogu u promicanju stručnosti i unapređenju građevinske industrije od svojih korijena koji sežu sve do 1878.

Osim toga Amadori je istaknula važnost cjeloživotnog obrazovanja koje provodi HSGI preko Programa stručnog usavršavanja diljem Hrvatske. Istaknula

je i aktivnu ulogu udruge u organizaciji stručnih predavanja, konferencija te obilazaka gradilištima važnih projekata u zemlji i inozemstvu. Amadori je pozvala sve prisutne na aktivno sudjelovanje u definiranju prijedloga zakona, regulativa i standarda u graditeljstvu, ističući važnost zajedničkog truda temeljnih i specijalističkih članica udruge.

Otvaranje 9. Sabora hrvatskih graditelja

9. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA

Govoreći o tematskome fokusu ovogodišnjeg Sabora, hrvatskoj graditeljskoj izvrsnosti, Amadori je istaknula da je to ne samo cilj, već i imperativ za daljnji napredak društva. Posebno je istaknula važnost održivih razvojnih projekata koji mogu potaknuti novi graditeljski ciklus te rast cijeloga hrvatskoga gospodarstva.

U sklopu ovogodišnjeg Sabora bile su organizirane panel-rasprave i okrugli stolovi koji su se bavili vrlo važnim temama kao što su hrvatska graditeljska izvrsnost, prometna strategija Republike Hrvatske do 2050., pravni odnosi u graditeljstvu, izazovi i prilike u upravljanju gubicima vode u Hrvatskoj te prilike koje pruža kružna ekonomija.

O važnosti tema o kojima se raspravljalo na radnome dijelu Sabora hrvatskih graditelja svjedoče pokroviteljstva Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Suorganizator skupa bila je Hrvatska komora inženjera građevinarstva.

Nina Dražin Lovrec, predsjednica HKIG-a, srdačno je pozdravila sve prisutne u ime Hrvatske komore inženjera građevinar-

stva, suorganizatora Sabora. Istaknula je kako Sabor hrvatskih graditelja pruža vrijednu priliku za procjenu aktualnog stanja u graditeljstvu i za istraživanje inovacija u svim njegovim područjima te omogućuje građevinskim tvrtkama da istaknu svoje potencijale. HKIG predano radi na promicanju interesa inženjera i šire javnosti te na jačanju ugleda struke. Podsjetila je na to kako su prošle četiri godine od prethodnog Sabora hrvatskih graditelja, ali i četiri godine od katastrofalnih potresa koji su pogodili Zagreb i Banovinu. Ti su događaji znatno utjecali na živote ljudi i na način na koji inženjeri pristupaju svojem poslu. Taj je period istaknuo važnost visokih standarda kvalitete u gradnji i pokazao zašto je struka ključna za društvo. Posebno je izdvojila kako je u procesu prosljeptresne obnove i izgradnje nove infrastrukture neophodno osigurati kvalitetu izvođenja radova, kvalitetan nadzor nad gradnjom te dodatnu kontrolu svih sudionika u procesu gradnje. Struka je pokazala iznimnu sposobnost prilagodbe i primjene inovacija tijekom različitih kriznih situacija. Dražin Lovrec je istaknula važnost suradnje među svim članovima inženjerske zajednice i institucijama u provedbi graditeljskih projekata u razdoblju koje dolazi. Svim sudionicima Sabora zaželjela je ugodan i produktivan rad.

Mirjana Čagalj, potpredsjednica HGGK-a za graditeljstvo i promet, istaknula je bogato iskustvo hrvatske građevinske industrije te visoku razinu educiranosti kadra u korištenju najsuvremenije opreme, materijala i organizacijskih dostignuća. Istaknula je prisutnost hrvatskih građevinara na gradilištima diljem svijeta, gdje su izvodili čak najsloženije projekte, uvijek spremni ispuniti zahtjeve investitora. Kako bismo zadržali tu sliku i dalje napredovali, moramo kontinuirano težiti novim znanjima. Čagalj je istaknula da je pred nama prilagodba u područjima poput energetske učinkovitosti, održivo-

ga gospodarenja građevnim otpadom i kružnoga gospodarstva.

Također je istaknula ključnost ulaganja dodatnih napora u sigurnost i integraciju radnika kako bi se očuvala dobra slika i pozicija hrvatskog građevinarstva. U tu svrhu HGK je pokrenuo program "Welcome to Croatia", interdisciplinarni edukacijski program koji potiče bržu integraciju stranih radnika. Očekivani rezultati programa za polaznike uključuju uspješniju i bržu integraciju u proces rada poslodavca, osposobljavanje za kvalitetnije obavljanje radnih zadataka, brže napredovanje i lakše savladavanje radnih izazova te razvoj posebnih stručnih kompetencija vezanih uz radno mjesto. Čagalj je dodala da će svi ti elementi biti evaluirani kako bi se utvrdio utjecaj stranih radnika na kvalitetu građevinskih radova.

Mato Franković, gradonačelnik grada Dubrovnika, pozdravio je sve sudionike Sabora te se osvrnuo na tisućljetnu povijest dubrovačke arhitekture i tradicije gradnje te istaknuo izazove zaštite baštine pod utjecajem turizma, ali i širenja zona stanovanja u vrlo ograničenome i uskome prostoru. Rekao je da donoseći nove prostornoplan-

9. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA

ske okvire i pozorno promišljajući urbani razvoj Dubrovnika nude rješenja i u tome području. Održiva gradnja postaje sve važnija u svijetu koji se suočava s izazovima poput klimatskih promjena i ograničenih resursa, a uloga građevinskih inženjera time postaje presudna.

Zato Sabor hrvatskih graditelja nije samo prilika za razmjenu znanja i iskustava, nego i platforma za poticanje suradnje i inovacija u urbanome planiranju i gradnji. Zahvalio je svim sudionicima na dolasku u Cavtat te poželio da njihovi razgovori budu plodonosni, a njihov cilj jasan – ostvariti hrvatsku graditeljsku izvrsnost kroz održivu gradnju.

Svečanome otvorenju nazočio je i **Nikola Dobroslović, župan Dubrovačko-neretvanske županije**, koji je istaknuo važnost graditeljstva te brojne važne projekte na području Dubrovačko-neretvanske županije. U svojem je govoru istaknuo to kako projekte u Dubrovačko-neret-

tvanskoj županiji simbolizira zajednički ponos Pelješki most i spojne ceste, ali i gradnja autoceste do Dubrovnika, brzih cesta, 13 projekata lučke infrastrukture, zračne luke, studentskog doma, bolnica, škola, dvorana, vodoopskrbe i odvodnje te CGO-a, a očekuje se i megaprojekt brane na Neretvi za zaštitu Neretvanske doline od zaslanjenja.

Tomislav Mihotić, državni tajnik, pozdravio je sve sudionike Sabora u ime Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Istaknuo je kako Ministarstvo vodi cijeli niz velikih infrastrukturnih projekata u Republici Hrvatskoj, a velik broj takvih projekata gradi se upravo na području Dalmacije. Ministarstvo provodi kompletnu strategiju razvoja prometne infrastrukture u Hrvatskoj. Mihotić je istaknuo da se trenutačno završavaju projekti poput Istarskog ipsilona i hrvatske dionice na V.c koridoru kao i projekt izgradnje autoceste prema Sisku. U pripremi je projekt izgradnje autoceste

u južnome dijelu Hrvatske, na dionici od Metkovića do Dubrovnika, za koji su raspisani javni natječaji. Diljem zemlje također se grade obilaznice velikih gradova. U sljedećemu periodu, do 2035., najveći fokus bit će na razvoju željezničke infrastrukture koja će se sufinancirati sredstvima iz europskih fondova, a procijenjena ulaganja u taj sektor iznose oko šest milijardi eura. S jedne strane to će značiti izgradnju nove željezničke infrastrukture, a s druge strane riječ je o ozelenjavanju voznog parka, što je jedna od direktiva EU-a. Mihotić je naveo da se radi i na razvoju lučke infrastrukture, posebno u lukama Rijeka, Split, Zadar-Gaženica, Šibenik i Pula. Svi ti projekti, kada jednog dana budu završeni, pozicionirat će Hrvatsku na važno mjesto na europskoj karti te će snažno pridonijeti razvoju hrvatskoga gospodarstva.

Mihotić je na kraju svojega govora svima zaželio ugodno druženje i boravak u Cavtatu te izrazio nadu da će javni sektor pomoći građevinarima u provedbi svih navedenih poduhvata i da će se svi projekti biti što učinkovitije završeni.

9. SABOR HRVATSKIH GRADITELJA

Potpredsjednik Vlade i ministar Bran-ko Bačić u svojem pozdravnom govoru istaknuo je nezaobilaznu ulogu graditeljstva u gospodarstvu i društvu u cjelini. Istaknuo je i to kako graditeljstvo stvara dodanu i trajnu vrijednost koja kroz povijest ostavlja pečat i trag u prostoru, po čemu se prepoznaju i razlikuju vremenske epohe. I danas jednako vrijedno graditelji grade Hrvatsku čuvajući prostor i prirodnu baštinu, jer zaštita prostora predstavlja resurs napretka, a ne teret razvoja. Osvrnuvši se na gospodarske pokazatelje ministar je iznio podatke Državnog zavoda za statistiku koji su pokazali rast opsega hrvatskoga gospodarstva od 4,3 posto u četvrtome tromjesečju 2023. u odnosu na isto razdoblje prethodne go-

dine. Istaknuo je da su neki od osnovnih generatora tog rasta osobna potrošnja i graditeljstvo, pri čemu je vrijednost radova u sektoru građevinarstva u 2023. iznosila sedam milijardi eura.

Govoreći o temi 9. Sabora, izvrsnosti u graditeljstvu, ministar Bačić zahvalio je građevinskim stručnjacima na njihovu doprinosu. Istaknuo je da se Vlada odlučila za dugoročniji i kvalitetniji pristup poslijepotresnoj obnovi kroz koncept visokopotresnog standarda i konstrukcijske obnove, koji je, iako sporiji i skuplji, dugoročno gledajući, sigurniji i kvalitetniji. Također je istaknuo važnost održivoga graditeljstva i energetske obnove zgrada, za što je iz nacionalnih i europskih sredstava osigurano oko tri milijarde eura.